

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1923'24

ŠTEVILKA 15

IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

KOSTA VUKAŠINOVIĆ

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 1/a
Palača Ljubljanske kreditne banke

Trgovina modnih čevljev in usnjatih izdelkov:

— Listnice - Damske torbice —

Potovalni usnjati predmeti i. dr.

Samoprodaja in zaloga izdelkov tovarne „PETOVIA“, d. d.

Jadranska banka BEOGRAD

Dionička glav. ... Din 60,000.000

Rezerva Din 30,000.000

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb,

Amerikanski odio.

Naslov za brzojavke: Jadranska

Afiliirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar; *Frank Sakser State Bank,* Cortland Street 82, New-York City, *Banco Yugoslavo de Chile,* Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetiljke itd. itd.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/1.

SPORED.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek,	22. januarja	Zaprto.	
Sreda,	23. "	Hamlet	Red D
Četrtek,	24. "	Othello	Red F
Petek,	25. "	Zaprto.	
Sobota,	26. "	Golobček	Red A
Nedelja,	27. "	ob 3. uri popoldne Mogočni prstan	Izven
Nedelja,	27. "	ob 8. uri zvečer Osma žena	Izven
Ponedeljek,	28. "	Hamlet	Red C

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek,	22. januarja	Gospodsvetski sen	Red C
Sreda,	23. "	Suzanina tajnost — Mozart in Salieri — Gianni Schicchi	Red E
Četrtek,	24. "	Zaprto. (Generalna vaja.)	
Petek,	25. "	Traviata	Izven
Sobota,	26. "	Aïda	Red F
Nedelja,	27. "	Traviata	Izven
Ponedeljek,	28. "	Zaprto.	

Uprava si pridržuje pravico spremembe sporeda in zasedbe.

V. BEŠTER ATELJE „**HELIOS**“
Oglejte si slike, Aleksandrova cesta 5

Priporoča se
stara, solidna
tvrdba

J. Maček

največja zaloga
oblek na
Aleksandrovi cesti
samo št. 12

HAMLET

kraljevič danski.

Žaloigra v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare.
Poslovenil Ivan Cankar.

Režiser: O. ŠEST.

Klavdij, kralj danski		g. Skrbinšek
Hamlet, sin prejšnjega in nečak sedanjega kralja . . .		g. Rogoz
Polonij, prvi komornik		g. Lipah
Laertes, njegov sin		g. Kralj
Horacij, Hamletov prijatelj		g. Peček
Voltimand,	} dvorniki {	g. Markič
Kornelij,		g. Kumar
Rozenkranc,		g. Drenovec
Gildenstern,		g. Smerkolj
Osrik,		g. Sancin
Plemič		g. Bertok
Marcel,	} častnika {	g. Medven
Bernardo,		g. Sancin
Francisko, vojak		g. Smerkolj
Rajnold, sluga Polonijev		g. Cesar
Fortinbras, kraljevič norveški		g. Gregorin
Duh Hamletovega očeta, prejšnjega kralja Hamleta . . .		g. Terčič
Prvi igralec		g. Danilo
Drugi igralec		g. Sancin
Tretji igralec		g. Kumar
Igralka		gna Gorjupova
Sluga		g. Bertok
Duhovnik		g. Markič
Prvi grobar		g. Plut
Drugi grobar		g. Cesar
Gertruda, kraljica danska in Hamletova mati		ga Marija Vera
Ofelija, Polonijeva hči		ga Wintrova

Osebe v igri:

Prolog	g. Kumar
Kralj	g. Danilo
Kraljica	gna Gorjupova
Lucijan, kraljev nečak	g. Sancin

Gospodje in gospé z dvora, častniki, vojaki, sluge.

Vrši se v Helsingöru na Danskem.

Glasbo zložil A. Balatka. — Po tretjem dejanju daljša pavza.

OTHELLO.

Tragedija v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare.
Prevel Oton Župančič.

Režiser: O. ŠEST.

Beneški dož	g. Lipah
Brabantio, senator	g. Skrbinšek
Prvi senator	g. Medven
Drugi senator	g. Sancin
Graziano, Brabantijev brat	g. Cesar
Lodovico, Brabantijev sorodnik	g. Drenovec
Othello, plemenit zamorec v beneški službi	g. Putjata
Cassio, njegov pobočnik	g. Kralj
Jago, njegov praporščak	g. Rogoz
Roderigo, beneški plemič	g. Gregorin
Montano, namestnik na Cipru	g. Peček
Desdemona, Brabantijeva hči, Othellova žena	ga Marija Vera
Emilija, Jakova žena	ga Juvanova
Bianca, Casijeva ljubica	gna M. Danilova
Glasnik	g. Terčič

Plemiči, vojaki, senatorji, godci.

Prvo dejanje se godi v Benetkah, naslednja na Cipru.

Glasbo zložil g. Balatka.

Po prvem in četrtem dejanju daljša pavza.

MODNI SALON DAMSKIH KLOBUKOV
ANGELA PEKOLJ
ALEKSANDROVA CESTA 12
== se priporoča velecezenjenim damam ==

Specialna trgovina ženskega in moškega sukna
Zaloga belega blaga

Josip Bedrač Aleksandrova c. 12

GOLOBČEK.

Tragikomedija v treh dejanjih. Spisal John Galsworthy.
Prevel O. Šest.

Režiser: B. PUTJATA.

Krištof Wellwyn, slikar	g. Lipah
Ana, njegova hči	ga Wintrova
Guinevere Megan, cvetličarka	gna Ježkova
Rory Megan, njen mož	g. Drenovec
Ferrand, tujec	g. Putjata
Timson, bivši kočijaž	g. Kralj
Edvard Bertley, pastor	g. Jerman
Alfred Calway, profesor	g. Gregorin
Baron Thomas Hoxton, sodnik	g. Peček
Stražnik	g. Cesar
Trije nosači {	g. Bertok
	g. Kumar
	g. Sancin

Prvo dejanje na božični večer, drugo na Novega leta dan, tretje dejanje pa prvega aprila. Vrši se v Londonu.

**Za dame in
za gospode !**

Došli so novi francoski modeli „POIRET“

Brata Brunskole

konfekcija in splošno specialno krojaštvo po meri
v Ljubljani, Židovska ulica števil. 5

Združene mlekarne, d. d.

Ljubljana, Vojaška ul. 10.

••••• Telefon 446. •••••

•• Centrala slovenskih mlekar. ••

Ima stalno **sir** vseh vrst, namizno in čajno

maslo, mleko

na debelo in drobno, ki ga dostavlja
••••• strankam na dom. •••••

MOGOČNI PRSTAN.

Narodna pravljica z godbo, petjem in plesom v štirih dejanjih (sedmih slikah). Spisal Fran Milčinski. Glasbo zložil Viktor Parma.

Kapelnik: FR. BAUER.

Režiser: A. DANILO.

Kraljica belih vil	ga Marija Vera
Vila Dragomila	gna Slavčeva
Prva vila, } čuvarice zakladov {	gna Juvanova
Druga vila, }	gna Ježkova
Tretja vila, }	gna Kramarjeva
Prvi škrat	gna Tilka Jezeršek
Drugi škrat	gna Heda Janc
Tretji škrat	gna Rezi Brear
Car Aleš, eno manj nego deseti	g. Lipah
Princesa Viola	gna M. Danilova
Minister Rigomir	g. Skrbinšek
Minister Rogoslav	g. Plut
Strežaj carja	g. Bertok
Deveti kralj	g. Peček
Minister Mehmed	g. Kralj
Prvi suženj, } zamorca {	g. Terčič
Drugi suženj, }	g. Markič
Kraljev sluga	g. Kumar
Glasnik	g. Danilo
Prvi mož iz naroda	g. Sancin
Drugi mož iz naroda	g. Medven
Stražar	g. Smerkolj
Majka Marta	gna Rakarjeva
Stanko, njen sin	g. Drenovec
Kuža Zvestin	g. Medven
Muca Liza	gna Hillejeva
Evfemija, roj. von Prezeltaig	ga V. Danilova — ga Juvanova
Tonček, }	gna Gorjupova
Tinček, }	g. Windiš
Binček, }	g. Marn
Markec, }	g. Smerkolj I.
Mirkec, }	g. Smerkolj II.
Zakleti mladeniči	gg. Jan, Medven, Jerman

Janičarji, odaliske, narod.

Slike: 1. Imenitna kupčija. 2. Zahvala kraljice vil. 3. Čudeži mogočnega prstana. 4. Neprijeten gost. 5. V sovražni oblasti. 6. Potujoči umetniki. 7. Vsemogočna ljubezen. Rešeni.

Med prvim dejanjem mimodrama o našem ljubem kruhku. Izvaja baletna šola. Plese aranžiral baletni mojster g. Trobiš. — Deloma nove kulise naslikal g. Skružny.

Sodeluje del muzike dravske divizijske oblasti.

Gosposvetski sen.

Narodna opera v dveh dejanjih s predigro. Besedilo spisala skladatelj in Franjo Roš. Vglasbil: Risto Savin.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: O. ŠEST.

Dušan	g. Betteto – Zupan
Bernard, knez Korotana in Kranjske marke	g. Sowilski
Kneginja, njegova mati	ga Smolenska
Otokar I. Přemisl, kralj češki	g. Pugelj
Juta, njegova hči	ga Lewandovska
Grofica Andeška	ga Borova – Ropasova
Margareta, njena hči	ga Rewicz – gna Kattnerjeva
Mojmir, vitez, Bernardov prijatelj	g. dr. Rigo
Pastovčan, } kmeta {	g. Debevec
Gradekar, }	g. Banovec

Gosti, lovci, ljudstvo, vojaki.

Predigra se vrši v sedanjem času, prvo in drugo dejanje na Krnskem gradu in Gosposvetskem polju.

Nove dekoracije: slikarna Narodnega gledališča pod vodstvom g. Skružnja.

Prolog: Dušan gleda v duhu slavno preteklost svojega naroda na Gosposvetskem polju. Zasanja o Bernardu, knezu Korotana, o Juti, hčerki češkega kralja Přemisla in — stopi mednje in vodi njih usodo.

Prvo dejanje: Knez Bernard se zaljubi v Margerito, grofico Andeško. Dušan, ki pozna Margeritino srce, mu svetuje, naj se preoblečen v berača prepriča in preizkusi dobroto obeh deklic: Margerite in Jute. Tista, ki prestane preizkušnjo, bodi kneginja Korotana. Juta se izkaže za boljšo in mu dá prstan.

Drugo dejanje: Na Gosposvetskem polju pričakuje narod kneza Bernarda, ki bo ustoličen po starodavnem narodnem običaju. V slavnostnem trenutku izjavi Bernard, da je Juta ona, ki si jo je izbral za ženo. In Korotan dobi tako kneza in kneginjo. Dušan pa zaključi:

Gosposvetski prestol,
znamenje si slave,
sile in ponosa!
Narod tvoj je večn.

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 3

ZALOGA OBLEK
ZA DAME,
GOSPODE IN OTROKE

VOGAL
KNAFLJEVE ULICE

SUZANINA TAJNOST.

Intermezzo v enem dejanju. Napisal Enrico Golisciani.
Vglasbil E. Wolf-Ferrari.

Dirigent: A. NEFAT.

Režiser: O. ŠEST.

Grof Gil g. Rigo
Grofica Suzana, njegova soproga . . . gna Thalerjeva
Sante, sluga g. Zupan

Čas: sedanjost.

MOZART IN SALIERI.

Dramatske scene. Spesnil Puškin. Poslovenil P. Debevec.
Vglasbil N. Rimski-Korsakov.

Dirigent: L. MATAČIČ.

Režiser: P. DEBEVEC.

Mozart g. Burja
Salieri g. Betteto
Slepi godec g. Jermol

Prva slika v sobi Salierijevi; druga slika v krčmi.

Čas: okrog 1790.

GIANNI SCHICCHI.

Komična opera v enem dejanju. Besedilo zložil G. Forzano.
Poslovenil dr. I. Sorli. Vglasbil G. Puccini.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Gianni Schicchi	g. Levar
Lauretta, njegova hči	gna Korenjakova
Zita, nazvana „Stara“, sorodnica Buosa	gna Rewiczewa
Rinuccio, nečak Zite	g. Kovač
Gherardo, nečak Buosa	g. Mohorič
Nella, njegova soproga	ga Gal-Jermanova
Gherardino, njen sin	g. Jakše
Betto iz Signe, svak Buosa	g. Šubelj
Simon, sorodnik Buosa	g. Zupan
Marco, njegov sin	g. Pugelj
Ciesca, njegova soproga	ga Smolenskaja
Maestro Spinelloccio, zdravnik	g. Perko
Amantio plebeniti Nicolao, notar	g. Debevec
Pinellino, čevljar	g. Bogojevič
Guccio, barvar	g. Finko

Dejanje se vrši v Firenci leta 1299.

Svetlobna telesa posodila tvrdka «Vesta».

Vsebina. Gianni Schicchi. Florentinski bogataš Buoso Donati je umrl in za njegovo veliko premoženje, ki ga je pokojnik volil fratrom, se vname velik prepir. Gianni Schicchi, z vsemi žavbami namazani premetenec, vso zapuščino prav po salamonsko razdeli: mrtveca dá na skrivaj pokopati, sam pa leže v pokojnikovo posteljo in kot falso Donati narekuje testament notarju znova. Vsakemu kaj zapusti, sebi pa seveda največ. Prevara mu izvrstno uspe, dejanje je polno tragikomičnosti in vse skupaj se konča tako, da ima vsak, česar si želi: s svatbo dveh mladih zaljubljenecv.

TRAVIATA.

Opera v treh dejanjih. Besedilo zložil po drami Dumasa „Dama s kamelijami“ F. M. Piave. Vglasbil G. Verdi.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Violetta Valery	ga Vesel-Polla k. g. — Gaj-Jermanova
Flora Bervoix	ga Matačičeva
Annina, služkinja Violette.	ga Smolenskaja
Alfred Germont	g. Sowilski
Georg Germont, njegov oče.	gg. Popov — Rigo — Levar
Gaston, Vicomte de Letorieres	g. Mohorič
Baron Douphol	g. Šubelj
Marquis Obigny	g. Pugelj
Doktor Grenvil	g. Debevec
Josip, sluga Violette	g. Perko
Sluga Flore	g. Bekš

Prijatelji Violette in Flore, matadori, picadori, ciganke, sluge Violette in Flore, maske itd.

Kraj: Pariz in okolica. — Čas: sedanost.

Prva prizoritev: 1853 v Benetkah.

Prvo dejanje: Na veselici pri Violetti. Alfred Germont obožuje Violetto in ji prizna svojo ljubezen. Zato mu dá Violetta kamelijo in ga povabi, naj pride zopet, ko bo ta kamelija ovenela. Tudi ona ljubi Alfreda in sklene svoje dosedanje življenje, ki je bilo do sedaj posvečeno veselju, dostojneje in lepše živeti.

Drugo dejanje: Violetta je opustila družbo in živi samo svoji ljubezni. Alfred naj uredi njene stvari v Parizu in naj vse proda. Ko je on odsoten, pride Alfredov oče k Violetti in jo roti, naj pusti Alfreda v miru, ker bi se sicer morala tudi Alfredova sestra odpovedati svoji ljubezenski sreči. Violetta prevzame nase to veliko žrtev in ko se Alfred vrne, se poslovi od njega. On je ne razume. Oče ga spominja na njegov domači kraj. Ko Violetta pove Alfredu, da bo šla kljub obljubi, ki mu jo je dala, zopet na veselico, je on ogorčen in odide.

Izpremema: Veselica pri Flori, kamor je prišla tudi Violetta. Alfred je v začetku ne mara videti, toda pozneje se vendar spozabi in jo pred vsemi gosti očitno razžali.

Tretje dejanje: Violetta je bolna na smrt. Živela bo še par ur in se poslavlja od sveta. Prihiti Alfred. Zvedel je resnico od svojega očeta, ki mu je tudi dovolil, poročiti se z Violetto. Toda on in oče najdeta Violetto v zadnjih smrtnih bojih in Alfred se komaj še spravi z umirajočo svojo predrago.

AÏDA.

Opera v štirih dejanjih. Spisal Antonio Ghislanzoni.
Vglasbil G. Verdi.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Kralj egiptovski.	g. Pugelj — Zupan
Amneris, njega hči	ga Borova — Rewiczewa — gna Sfiligojeva
Aïda, sužnja etiopska	ga Lewandovska — gna Zikova
Radames, vodja egiptovske voj- ske	g. Sowilski — Šimenc
Ramfis, veliki svečenik	g. Betetto — Zathej
Amonasro, etiopski kralj in oče Aïde	g. Cvejić
Sel	g. Banovec — Mohorič
Svečenica	gna Mišič-Saxova

Svečeniki, svečenice, ministri, vodje, vojaki, sužnji in ujetniki etiopski, narod egiptovski.

Dejanje se godi v Memfidi in Tebah za vladanje Faraona.

Novo dekoracije naslikal g. Skružny. Novo garderobo izdelala gledališka krojačnica pod vodstvom ge Waldsteinove.

Plese naštudiral baletni mojster g. A. Trobiš.

Vsebina:

1. dejanje: Dvorana v kraljevi palači. Ramfis in Radames govorita o vojni; Radames upa, da postane vodja egiptovske vojske. Samo v tem slučaju lahko popelje ljubljeno Aïdo v domovino. V Radamesa je zaljubljena tudi Amneris. Kralj ga imenuje glavnim poveljnikom in Amneris mu izroči zastavo.

Sprememba: V templju. Veliki svečenik izroči Radamesu sveti meč in prosi boga za zmago.

2. dejanje: Amneris se v svojem stanovanju pripravlja za sprejem zmagovalne vojske. Ker pa slutí, da ga tudi Aïda ljubi, ji zapove, da mora pozabiti nanj in da se mora zmagovalne svečanosti udeležiti kot sužnja.

Sprememba: Radames se vrača kot zmagovalec. Med ujetniki je pripeljal seboj tudi kralja Amonasra, očeta Aidinega. Kralj sicer na prošnjo Radamesovo sužnje osvobodi, le Aïde in njenega očeta ne. Radames naj poroči kraljevo hčerko Amneris.

3. dejanje: Na obali Nila. Amneris moli na predvečer poroke v Izinem templju. Radames je hotel z ljubljeno Aïdo zbežati iz Egipta, toda njegov načrt se izjalovi in veliki svečenik ga zapove zapreti.

4. dejanje: Kraljeva dvorana. Amneris še vedno ljubi Radamesa in ga skuša osvoboditi. On je ne ljubi, pusti rajši se živega pokopati. Obupana Amneris preklinja sodnike.

Sprememba: V svetišču Vulkanovem umreta v objemu Radames in Aïda.

Iz „Spominov S. Bernhardt“.

Moja prva skušnja v Théâtre-Français.

(Dalje.)

Prišla sem domov in povedala mami vso storijo o obleki . . . mama pa, ki ni bila skopa, mi je takoj kupila bel Barege-pajčolan, ki je padal v velikih, lepih širokih gubah, in venec belih rož, ki so zvečer sijale zelo prijetno in nenavadno lepo belo. Pri čevljarju, ki je delal za Comédie-Française, sem si naročila tudi gledališke čevlje.

* * *

1. septembra 1862, na dan mojega prvega nastopa, sem stala na Rue Duphot, kjer so bili nabiti gledališki lepaki.

Na lepakih Comédie-Française je stalo:

„Debut gospodične Sarah Bernhardt.“

Sama ne vem, kako dolgo sem stala pred črkami mojega imena; toda spominjam se še prav dobro, da se mi je zdelo, da me vsakdo, ki je stal poleg mene ali za menoj in čital lepak, od strani opazuje in ogleduje — in zardela sem do ušes.

Ob petih sem šla v gledališče. Moja oblačilnica, ki sem jo imela skupno s koleginjo, je bila zelo visoko in se je nahajala v Rue de Richelieu v neki hiši, ki jo je najelo gledališče in jo je z njim vezal mostiček.

Zelo dolgo sem se oblačila. Nisem vedela, ali izgledam dobro ali slabo. Teta je dejala, da sem prebleda, gospodična Brabender pa, da sem preveč rdeča. Moja mama je šla naravnost v avditorij.

Ko so mi javili, da bomo začeli, me je oblil mrzel znoj od glave do pête. Zdelo se mi je, da bom padla v nezavest. Tresla sem se, omahovala in zobje so mi šklepetali, ko sem šla na oder. Ko sem stopila za oder, se je dvignil zastor.

Ta zastor, ki se je počasi in svečano dvignil, se mi je zdel kot pajčolan, ki se je raztrgal, da bi mi dal tako priliko, gledati v mojo bodočnost.

Za mano se je oglasil nek prijazen nizek glas in obrnila sem se. Bil je Prevost, moj prvi učitelj, ki me je prišel hrabrit. Vrgla sem se mu okrog vratu in sem bila srečna, da sem ga videla. Tudi Samson je bil navzoč.

Te dva tako različna moža: veliki Prevost, z dolgimi srebrnimi kodri, z masko Policinella — na eni strani in na drugi mali, lepi, lični Samson z bleščečimi belimi lasmi — oba sta imela isti nežni občutek, da namreč morata čuvati to ubogo, slabotno, nervozno in vendar tako zaupljivo bitje; kajti oba sta vedela, kako pridno sem

Salon za dame in gospode

EMIL NAVINŠEK

šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani

Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

delala, in poznala sta mojo železno voljo, ki je bila večer boj z mojo telesno slabostjo. Vedela sta, da moje geslo „Quand même!“ ni bilo slučajno izbrano, temveč je bilo posledica zavedne volje. Mama jima je povedala, da sem si to geslo izbrala, ko sem imela devet let. Takrat mi je moj bratranec nagajal, češ, naj skočim čez jarek, čez katerega ni nihče mogel. In res sem skočila; seveda sem se poškodovala na obrazu in si zlomila nogo. Ko so me nesli domov, sem zakričala v jezi:

„In vsemu na kljub bom še enkrat skočila, če me bodo s tem jezili. In vse svoje življenje bom delala to, kar sama hočem!“

Ko me je zvečer moja teta — da bi mi olajšala bolečine — vprašala, kaj bi rada dobila za darilo, se je moje obvezano telesce streslo veselja in rekla sem ji čisto tiho:

„Rada bi svoj pisemski papir z mojim geslom!“

Ko pa me je mamica z lahno ironijo vprašala, kako neki se glasi to moje geslo, sem molčala trenutek in nato prekinila ta molk z močnim „Quand même!“ Teta je kar odskočila in dejala tiho sama zase! „Kako grozen otrok je to!“

* * *

Samson in Prevost sta me spominjala na to stvar in mi hotela s tem dati poguma. Meni pa je kar brenčalo po ušesih in ničesar nisem slišala. Samo Prevost, ki je slišal mojo iztočnico, me je ponirnil na oder in le njemu se imam zahvaliti, da sem pravočasno nastopila.

Vrgla sem se na svojega očeta Agamemnona; kar spustiti ga nisem hotela, kajti imeti sem morala nekoga, katerega sem se mogla držati. Potem sem se oprijela svoje matere Klytaimnestre . . . Končno sem se začela opotekati. Ko sem stopila zopet z odra, sem oddivjala v oblačilnico.

Mrzlično sem se slekla; gospa Guérard me je prestrašena vprašala, ali nisem morda zblaznela. Odigrala sem šele prvo dejanje, igrati je bilo treba še štiri ostala dejanja. Začutila sem, da sem v resnici v veliki nevarnosti, ako se bom i v nadalje tako prepustila svojim živcem. Poklicala sem si na pomoč geslo, ki sem si ga sama izvolila, pogledala v zrcalo in oko v oko sem si ukazala, da naj se primoram in postanem zopet pametna! In razdraženi živci so se pokorili moji volji. Igrala sem do konca. Kar sem podala, ni bilo nič posebnega.

Mama, ki je čitala Sarceyevе podlistke v „Opinion Nationale“, me je poklicala drugo jutro k sebi in mi sama čitala: „Gospodična

Priporočamo vsem rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO
izvrsten pridatek za kavo

Bernhardt, ki je včeraj debutirala v „Ifigeniji“, je velika, lepa, mlada pojava vitke vnanjosti in ima zelo prijeten izraz na obrazu; posebno gorenji del obraza je izredno lep. Ponaša se dobro in ima popolnoma jasno izgovorjavo. Več za sedaj ni mogoče reči.“ — — —

Mama pa me je objela in rekla: „Ta mož je bedak, ti si bila očarljiva.“ Sama mi je skuhala skodelico bele kave s smetano in jaz sem se čutila srečno — a ne popolnoma srečno.

Popoldan je prišel moj boter in mi rekel: „Ti moj ljubi Bog, kako suhe roke imaš, ubožica mala!“ Res je, da so se mojim rokam smejali. Oh, saj sem slišala; to je bilo takrat, ko sem Eurybatu rekla one slavne verze, s katerimi je imela Favart tak uspeh, da je postala za to vlogo tradicionalna. Jaz, ah, jaz pa tu nisem imela nobenega uspeha, razen smeha, ki je veljal mojim suhim dolgim rokam.

Druga vloga, v kateri sem debutirala, je bila Valérie v Molièrjevih „Učenih ženskah“; imela sem le malo uspeha. O tretjem mojem debutu pa je napisal ta isti Sarcey tole čudno (vsaj za Comédie-Française čudno) kritiko:

„L'Opinion Nationale, 12. septembra. — . . . Istega večera so igrali kot tretji debut gospodične Bernhardt, ki je igrala vlogo Henriette, še „Učene ženske“. Gospodična Bernhardt je bila ravno tako lepa in brezpomembna kot v vlogah Junije (tu se je vrezal, kajti bila je Ifigenija) in Valérie, kateri je do sedaj igrala. Vsa predstava je bila zelo površna in dá marsikaj misliti, kar ni prijetno. Da gospodična Bernhardt ni zadoščala, to samo po sebi še nič ne pomeni. Debutirala je pač in razumljivo je, da se med debutanti, ki nam jih v gledališču predstavijo, nahaja marsikateri, ki nima nobenega uspeha. Naj raje poskusijo z večimi, bo že kak dober med njimi. Žalostno pa je, da igralci, ki so igrali z debutantko, tudi niso bili več vredni kot ona. In to so societari! Prednosti pred svojo mlado koleginja niso kazali prav nobene, razen večjo odrsko rutino. Kar oni danes znajo, to bo znala gospodična Bernhardt, če bo ostala na Comédie-Française, čez dvajset let tudi.“

Pa nisem ostala.

O mojem življenju je namreč odločala ena onih malenkosti, ki so včasih važne in odločujoče za naše življenje.

Šla sem v Comédie-Française, da bi za vedno tam ostala. Slišala sem, kako je moj boter pravil mami: mala dobi prvih pet let toliko in toliko, potem zopet toliko in čez trideset let bo imela penzijo societarke, seveda, če se bo držala tako dobro kot je to treba — toda on je dvomil o tem. (Dalje prihodnjič.)

Modna, galanterijska trgovina in parfumerija
M. BARTL, Ljubljana, Stritarjeva ulica 2

Glavno zastopstvo kolonjske vode za Slovenijo Johann Maria Farina, gegenüber dem Jülichplatz v Kölnu ob Reni.

Iz pisem Josipa Kainza.

(Konec).

Josipu Lewinskemu.*

Dunaj, 21. januarja 1905.

Visokospoštovani prijatelj in mojster!

Vaše ljubeznivo pismo me veseli in žalosti obenem. Vesel sem, ko vidim, da me s tem, da ste mi odstopili dve svoji najslavnejši vlogi, umetniško visoko cenite, in to mi je v veliko čast; žalosti me pa, da ste s tem odstopom oropali dve figuri svoje osebnosti, katera je skozi desetletja pomagala k temu, da sta ti dve vlogi postali med našim narodom popularni. Bodite prepričani, da bom Vašo umetniško dediščino čisto in po svojih močeh kar najbolje upravljal. Vaša železna energija, ki ste z njo vse zunanje težkoče zmagovali, in Vaša brezmadežna poštenost pri obvladanju del naših največjih pesnikov, mi bosta vedno za vzgled in v hvaležni vdanosti se bom Vas, spoštovani mojster, vedno spominjal, kadar mi bo sreča mila, da bom igral teh dveh vlog katero. — V gledališču sem vedno poizvedoval, kako Vam je z zdravjem, in nisem Vas hotel nadlegovati z obiskom, ker mislim, da je Vašemu zdravju predvsem treba miru. Včeraj sem slišal, da se nameravate odpeljati na jug. Bog Vam daj, da bi ozdraveli, kakor to vsi želimo, in da se popolnoma popravite in vrnete na torišče svojega delovanja.

Bog daj srečo!

Prosim priporočite mene in mojo ženo Vaši spoštovani so-progi** pa bodite presrčno pozdravljeni od Vašega zvesto vdanega, Vam vedno hvaležnega

Josipa Kainza.

* J. Lewinsky je bil ena izmed onih veličin Burgtheatra, ki so dvignile renomé svojega gledališča na najvišjo stopnjo evropske gledališke kulture tistega časa. Njegove slavne vloge so bile med drugimi: Franc Moor, predvsem pa Mefisto. Bil je eden največjih govornikov svojega časa. Na stopnjišču Burgtheatra stoji njegov doprni kip: čast, ki je doletela poleg njega po smrti samo še Sonnenthala in Kainza. — Pričuje pismo je zelo zanimivo radi tega, ker vidimo iz njega, kako se opravičuje mladi Kainz staremu tragedu, od katerega je prevzel dve njegovih največjih vlog, t. j. Fr. Moora in Mefista.

** Dvorna igralka Olga Lewinsky, ki deluje še danes na Burgtheatru in na dunajski univerzi, kjer je bila že davno pred vojno kot prva ženska imenovana za „lektorico dialekta proste nemške izgovarjave“.

**Veletrgovina čevljev
in gonilnih jermenov**

F. Frkovič i drug

Ljubljana, Kongresni trg 7

Trije snubci.

(Iz „Beneškega trgovca“, prevod O. Župančiča.)

I.

Maroški: O, pekel, kaj vidim!

Kostnik, ki v votlo vtaknjen mu oko je
popisan list. Pisanje bom prebral.

„Vse, kar sije, ni zlato;
mnogokrat si slišal to:
kaj jih dalo je glavo
za zunanost le mojó:
v zlati jami — črve uzro.
Da si moder bil, kot smél,
mlad po udih, v sodbi zrel,
ne bi odgovora imel:
srečno; tvoj up je zledenél.“
Zledenel sem res i jaz:
iz srca žar in v srce mraz!
Porzia, zbogom. Preveč me teži
za dolg razhod: tako odhaja, kdor zgubi.

II.

Aragonski:

Kaj je to?

„Sedemkrat je ognja žar
preizkusil mojo tvar:
sedem skušenj — to je svar,
ki te varuje prevar.
Komur so le sence mar,
sreča dá mu sence v dar,
Mnogi bebec v srebru šar
hodi — glej, jaz sem mu par.
Ženi se, kjer si želiš,
mene se ne iznebiš;
zguba, glej, da se zgubiš.“
Kar sem tu, trenotek vsak
vedno večji sem bedak.
Z blazno glavo sem prispél.
z dvema bom odtod odšel.
Zbogom. In prisegi zvest
tiho nosil bom bolešt.

Dobrovoljačka banka, d. d. v Zagrebu

podružnica **LJUBLJANA**

Telef. Inter. št. 5 in 720

Dunajska cesta št. 31

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

III.

Prvi glas: Kje je skrit ljubezni sèn?
V srcu, glavi porojen?
S čim se hrani ven in ven?
Povej, povej!

Drugi glas: V očeh spočel se je, rodil,
v pogledih je življenje pil,
v zibki svoji preminil.
Jaz mu z navčkom pozvonim:
vsi za mano — bim, bam, bim.

Bassanio: „Tebi ni za blesk biló,
prav izbral si in lepo;
ker si našel srečo to,
hodi zadovoljen ž njo.
Če je tu iskanju kraj,
vrata si odprl si v raj;
k ljubi se okreni zdaj,
za pozdrav poljub ji daj.“

OSIP ŠEST:

In kamor se oko ozre.

(Konec.)

Prav za prav je že konec teh popisovanj. Da besedičim še naprej, nisem kriv jaz . . . Kriva je zadeva v zadnji številki, ki pravi „konec prihodnjič“. Torej radi urednikove reputacije sem dolžan pričeti še enkrat. Ne, ne, ne od začetka ne o teatru in ne o mestih in ne o reklamah. O popotnikih . . . O tistih, ki potujejo z menoj . . . Samo par . . . baš, da bo lahko rečeno, da je konec, in hvala Bogu, da bo rešena reputacija in da bo fant dobil kapo . . . zato . . .

Tu je pasažir, ki se vozi, ne vem kam . . . Iz Trsta menda . . . In smrči . . . Jaz kašljam, pušim cigarete, da bi ga zdramil, obnašam se sploh nedostojno . . . Njegov spanec je presneto krepak in kot avtomobil. Tako me prepodi ven na koridor — iz sosednjega kupeja pa plane vsa razkačena dama in pravi „unerhört“. Pa jo vprašam zakaj, pa mi pove, da tam nekdo smrči, pa jo potolažim, da ne samo pri njej, da je mene ista zadeva pregnala na koridor, pa da bo kmalu Maribor in topla kava in roka carinikov, ki bo energično carinila smrčeče . . . Pa se potolaži, pa pove, da je bila na Reki, da je iz Klosterneuburga, da je zaljubljena, da je ušla od doma, in da

**Velika izbora
moderne moške
konfekcije
in obleke po modi**

JOS. ROJINA

LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 3

se sedaj vrača . . . In da jo je sram . . . In da ji je on rekel René — doma pa ji pravijo Regina. — Ko je vse to sporočila, ni smrčal več nihče, bil je že Puntigam in Gradec in v Gradcu je izstopila . . . Da gre k teti, da jo je sram . . . O René, o Regina, strela te ubij, če misliš, da sem ti verjel le eno samo besedo . . . Tisti v mojem kupeju ni več smrčal . . .

* * *

Na progi Berlin stoji majhna postaja Jütteborg ali podobno. Eno minuto stoji vlak . . . Pred postajo stoji florentinski klobuk. In izpod njega gledajo oči . . . Samo eno minuto, ne pol minute naprej . . . In klobuk ostane na postaji . . . Oči gredo pa za vlakom . . . Jütteborg . . .

Pri pohodu nazaj — nesreča. V kupeju dvanajst nosanov. Dvanajst židov . . . Dvanajst židov kot dvanajst apostolov . . . Vsi dezertirji, beže pred poljsko vojaško suknjo v Ameriko . . . Trenutno v Trst . . . Tam jih čaka že nad pet sto kolegov-junakov . . . Vsi imajo čudovite nosove različnih dimenzij in se pridno udeležujejo in zabavajo z njimi . . . Iz Trsta z barko v Buenos Aires — tam negotovost . . . A jidiše menč — Arbajt šver kan finden . . . En mesec na morju . . . O, Jehova, navrtaj v tisto barko luknjo, navrtaj luknjo v glavo tistim, ki so jo vrtali meni od Dunaja pa do Ljubljane. Stori to, Jehova . . .

* * *

Jaz nočem navrtati luknje nikomur . . . Gospod urednik — jaz sem se nehal ozirati.

RAZNO.

Lipah
Premiera v drami. Koncem tega meseca se uprizori Shakespearjev «Beneški trgovec» v novem prevodu O. Zupančiča. Režijo vodi g. Šest. Antonija igra g. Terčič, Bassanija g. Peček, maroškega kraljeviča g. Skrbinšek, aragonskega in Shylocka pa premenoma gg. Rogoz in Lipah, starega in mladega Gobba gg. Plut in Medven, Lorenza g. Drenovec, Porzijo g. Marija Vera, Jessico gdč. M. Danilova, Nerisso pa gdč. Ježkova.

Nadalje se pripravljajo tri irancoske enodejanke, in sicer: Courteline „Pri-ljudni komisar“, Molière „Smešne precijozje“ in Merée „Tri maske“.

IG. KLEINMAYR & FED. BAMBERG, dr. z o. z., LJUBLJANA.

Pravkar izšlo: Edmond Rostand: *Cyrano de Bergerac*. Herojska komedija v petih dejanjih. Poslovenil Oton Zupančič. Cena 65 Din.

Franco-ka književnost zadnjih 50 let nouda ne premore dela, ki bi bilo v svoji dovornosti, vznešenosti in sijaju besede tako tipično francosko, kakor je Rostandov „Cyrano“. Z duhom poet, z vnanjostjo nosata grdoba: srce polno ljub-zni, usta prespevajoča od po-meha nad seboj; lev, ki bi si mogo: priboriti svet in se ne upa dvigniti oči od žene, ki jo ljubi — evo vam ju-naka te čudov te komedije! „Cyrano de Bergerac“ je uvrščen v letošnji repertoar ljubijanskega Narodnega gledališča.

Prvi, najstarejši specialni strokovno-tehnični atelje za črko-slikarstvo se najtopleje priporoča za slikanje napisov na steklo, kovino, les, zid itd.

PRISTOU & BRICELJ
LJUBLJANA

== Aleksandrova cesta št. 1 ==

Pisarniške potrebščine ovojni, pisalni in
pisarniški papir
in trgovske knjige priporoča papirnica

IVAN BONAČ v Ljubljani, Šelenburgova ul.

Kavarna, slaščičarna in pekarna

JAKOB ZALAZNIK

Ljubljana, Stari trg št. 21

TRGOVSKA BANKA, D. D.

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKOLANTRJEJE

„Orient“, družba z o. z., Ljubljana

Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža – Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

SREČKO POVŠE

uglaševalec klavirjev v operi in pri privatnih strankah

Ljubljana, Tržaška cesta 43

Modna krojačnica za gospode in dame

J. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

„Adrija“

mednarodna transportna in komisijeka družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 31 – Maribor, Rakov, Jesenice
Naslov za broševke: „Adrijaspod“ – Tekoči računi: Zadruga gospodarska
banka – Internurbaški telefon št. 781

Mednarodni transporti – Prevoz vankovratne robe – Vekladiljanje robe
– Komisija – Carinsko posredništvo – Transportno osiguranje –
Zbirni promet na vse strani – Prekomorski transporti – Zastopništva
in zveze v vseh večjih trgovskih sferah tuzemstva in inozemstva

Založna knjigarna

Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg družba
z o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16

CLA
MOR

A. SINKOVIC
NASIL. K. SOSS.
LJUBLJANA * MESTNI TRG * 19

MODNA * TRGOVINA *
ZA * DAME * IN * GOSPODE *

Urejuje Fran Lipah. — Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Cena 4 Din.